

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **J. Š.**, bytom K., t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť č. 941/10, proti žalovanému: **Ústav na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom**, Dukelská štvrť č. 941/10, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 381551/1-2009-1 zo dňa 01.07.2009, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/68/2009-25 zo dňa 14.09.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č.k. 13S/68/2009-25 zo dňa 14. septembra 2009 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trenčíne nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu zástupcu z radov advokátov v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 381551/1-2009-1 zo dňa 01.07.2009, ktorým vedúci oddelenia výkonu trestu zamietol sťažnosť žalobcu a potvrdil rozhodnutie pedagóga č. 381551/1-2009 zo dňa 24.06.2009 o uložení disciplinárneho trestu.

Krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tým, že súd môže priznať oslobodenie od súdnych poplatkov za splnenia zákonom stanovených podmienok (§ 138 ods. 1 O.s.p). Skutočnosť, že žalobca je bez pracovného zaradenia a bez príjmu, nemožno zohľadniť na účel oslobodenia od súdnych poplatkov bez toho, aby súd neprihliadol na okolnosti, v dôsledku ktorých je žalobca bez pracovného zaradenia a bez príjmu. Z rozsudku Okresného súdu v Žiline zo dňa 13.02.2009, sp. zn. 34T/58/2008 jednoznačne vyplýva, že žalobca na základe vlastného zavineného konania je bez príjmu a bez pracovného zaradenia, pre ktoré žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Súd preto neprihliadol na dôvody uvedené žalobcom v jeho žiadosti a jeho osobné, majetkové

a zárobkové pomery nepovažoval za rozhodujúce pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Žalobcovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov, a preto neboli splnené ani zákonné podmienky na ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O.s.p.

Včas podaným odvolaním žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie, prípadne, aby odvolací súd rozhodol o oslobodení od súdnych poplatkov a ustanovení zástupcu z radov advokátov. Namietal, že krajský súd porušil jeho práva vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Domnieva sa, že krajský súd doterajším postupom sa pokúša mu odňať možnosť konať pred súdom a tým účelovo smeruje k zastaveniu konania, nakoľko si je plne vedomý jeho zlej finančnej a sociálnej situácie. Na záver žiada odvolací súd preskúmať či vo veci konal a rozhodol zákonný sudca/senát v súlade s čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 prvá veta O.s.p.) a podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

S prihliadnutím na obsah odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) odvolací súd skúmal, či postupom prvostupňového súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníka konania (žalobcu) pred súdom konať (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Žalobca podal žalobu o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 381551/1-2009-1 zo dňa 01.07.2009 a zároveň požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Krajský súd následne vyzval žalobcu, aby preukázal splnenie zákonných podmienok na oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov a aby zaslal súdu potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Z potvrdenia vyplýva, že žalobca v ústave na výkon trestu odňatia slobody nie je zaradený do práce a nemá žiadny príjem. Nevlastní osobný majetok väčšej hodnoty a voči štátu má dlh 833 € za trovy výkonu väzby.

Podľa § 138 O.s.p. ods. 1 prvá veta O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

V citovanom ustanovení sú upravené dve podmienky, ktoré musia byť splnené súčasne, aby mohol súd účastníka konania oslobodiť od súdnych poplatkov. Pri posudzovaní prvej podmienky súd prihliada na osobné, rodinné a majetkové pomery. Vzhľadom na pomery žalobcu, mohla by byť zamietnutá jeho žiadosť iba keby nebola splnená druhá podmienka

pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Takýto záver by nebolo správne urobiť, pretože by došlo k prejudikovaniu výsledku konania.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalobcove pomery jednoznačne odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd však nepovažoval žalobcove pomery za rozhodujúce pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, pretože žalobca na základe vlastného zavineného konania je bez príjmu a bez pracovného zaradenia, pre ktoré žiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou.

V súlade s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky je potrebné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a ustanovenia zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov vykladať tak, aby nedošlo k porušeniu čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Preto ak súd zistí, že účastník nemá žiadne prostriedky, aby mohol súdny poplatok zaplatiť, v takomto prípade je povinnosťou súdu oslobodiť ho od súdnych poplatkov, aby nebolo porušené jeho základného práva na prístup k súdu.

Pokiaľ prvostupňový súd takto nesprávne postupoval, odňal uznesením č.k. 13S/68/2009-25 zo dňa 14.09.2009 žalobcovi možnosť konať pred súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., čo je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa vždy zrušiť. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto z vyššie uvedených dôvodov napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Súd sa ešte zaoberal námietkou žalobcu, či vo veci koná zákonný sudca.

Podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a rozvrhom práce na konanie

a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte.

Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Trenčíne na rok 2009 Spr. 371/08 (str. 13 bod 2, Pravidlá pridelovania jednotlivých vecí sudcom, resp. senátom občianskoprávneho, správneho a obchodného úseku na rok 2009) veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú do jednotlivých senátov, resp. oddelení, náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (elektronická podateľňa) tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

Keďže vec napadla do oddelenia 13 S (č.l. 1), v ktorom je predsedníčkou senátu JUDr. E. V. (str. 35 rozvrh práce Krajského súdu v Trenčíne na rok 2009) z toho vyplýva, že vo veci koná a rozhoduje senát určený v súlade s rozvrhom práce.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 10. decembra 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková